

KLAGANDE

WorldQuant, LLC

Ombud: Advokaterna Malte Hedlund och Jesper Schönbeck samt biträdande jurist Hampus Olsson
Advokatfirman Vinge KB
Box 1703
111 87 Stockholm

MOTPART

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

ÖVERKLAGADE BESLUT

Finansinspektionens två beslut 2018-07-06, se bilaga 1 och bilaga 2

SAKEN

Särskild avgift enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning

---

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår yrkandet om att rätten ska inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen.

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

YRKANDEN M.M.

WorldQuant, LLC (bolaget) yrkar att de särskilda avgifterna ska efterges eller sättas ned till noll. För det fall förvaltningsrätten skulle finna att det sanktionssystem som Sverige har antagit för överträdelse av förordning 236/2012¹ inte strider mot artikel 41 i samma förordning, yrkar bolaget att förvaltningsrätten ska inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen. Bolaget anför bl.a. följande. Beträffande nettositionen i Modern Times Group AB (MTG AB) anmäldes denna inom rätt tid, varför det inte föreligger någon grund för att ta ut en särskild avgift. På grund av ett typografiskt fel angavs i anmälan till Finansinspektionen fel datum för när tröskelvärdet passerats. I dokumentnamnet angavs dock rätt datum. Det är felaktigt att likställa rättelsen av det typografiska felet med en sen anmälan. Det är inte proportionerligt att utfärda en avgift om 51 200 kr. Detta särskilt mot bakgrund av att bolaget agerat i god tro och konsekvent samarbetat med Finansinspektionen för att rätta till det uppkomna felet. I vart fall är det typografiska felet ringa och ursäktligt. Även särskilda skäl för att avstå från ingripande föreligger.

Beträffande nettositionen i AB SKF har Finansinspektionen felaktigt underlåtit att beakta relevanta omständigheter vid fastställandet av de särskilda avgifterna. Bolaget har vidtagit alla åtgärder inom rimliga gränser för att förbättra processen och implementera ett nytt system. Bolaget har dessutom anställt ytterligare personal i syfte att anpassa sig till förordning 236/2012 och för att vidta ytterligare förbättringar. Vidare var felet ett resultat av mänsklig inverkan och bolaget har på eget initiativ lämnat in en korrekt anmälan. Detta är att anse som förmildrande omständigheter. Myndigheten har inte på ett korrekt och nyanserat sätt tillämpat gällande bestämmelser och praxis. Det strikta ansvar som Finansinspektionen

---

¹ Europaparlamentets och rådet förordning (EU) nr 236/2012 av den 14 mars 2012 om blankning och vissa aspekter av kreditiswappar.

tillämpar, där det saknas en realistisk möjlighet till eftergift när förmildrande omständigheter föreligger, leder även till en begränsning av blankning i Sverige.

Finansinspektionen har inte heller beaktat effekten på de finansiella marknaderna när myndigheten, till skillnad från vad som är fallet inom övriga EU, tillämpat ett strikt ansvar. Det faktum att det svenska sanktionssystemet står ut i förhållande till de sanktioner som kan bli aktuella i andra medlemsstater, tvingar aktörerna på marknaden inom EU att anpassa sig till olika förhållanden. Det svenska sanktionssystemet innebär således ett hinder för marknadsaktörer inom EU att agera i förhållande till Sverige, vilket strider mot artikel 56 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och friheten att tillhandahålla tjänster. Det svenska sanktionssystemet är inte heller proportionerligt i förhållande till överträdelseernas karaktär och målet att beivra dessa.

Av EU-rätten och dess krav på förutsägbarhet följer att reglerna för fastställande av en avgift måste vara klara och precisa för att den berörda parten ska kunna ha kännedom om den exakta omfattningen av sina skyldigheter, inklusive vilken avgift som denne riskerar vid en överträdelse av reglerna. Omständigheterna i målen visar att reglerna är otydliga och oförutsägbara. Av tidigare beslut från Finansinspektionen framgår att myndighetens tillämpning av sina egna riktlinjer är ytterst inkonsekvent och oförutsägbar vad gäller nedsättandet av den särskilda avgiften mot bakgrund av förmildrande omständigheter. Av det nu anförda följer även att Finansinspektionen inte har levt upp till de krav som följer av den unionsrättsliga principen om skydd för berättigade förväntningar.

Av artikel 3.3 i förordning 236/2012 framgår att beräkningen av en kort eller lång nettoposition ska fastställas av den fysiska eller juridiska personen med beaktande av tillgänglig offentlig information avseende

sammansättningen av det aktuella indexet m.m. Den berörda informationen kan således inte inskränkas till enbart vad en enda nationell myndighet tillhandahåller. Finansinspektionen följer emellertid inte det nu nämnda kravet. Av myndighetens egen vägledning framgår att endast informationen i Bolagsverkets register är att anse som korrekt. Detta står i strid med artikel 3.3 i förordning 236/2012 och utgör en inskränkning av artikel 56 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Vidare borde Finansinspektionen ha beaktat att bolaget vidtagit alla åtgärder inom rimliga gränser för att undvika att liknande fel uppkommer i framtiden, att överträdelserna uppkommit till följd av förbiseenden och att överträdelserna inte har inneburit skada för marknaden eller allmänheten i stort eftersom Finansinspektionen inte skulle offentliggöra anmälningarna.

Sanktionsavgifterna är att betrakta som straff i enlighet med Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, vilket får konsekvenser för hur EU:s egen rättighetsstadga ska tolkas. De svenska avgifterna måste enligt konventionens artikel 49(3) vara proportionerliga i förhållande till överträdelserna. Så är dock inte fallet i de aktuella målen.

Finansinspektionen anser att överklagandena ska avslås och anför bl.a. följande. För att få en enhetlig och rättssäker tillämpning av reglerna om särskild avgift har Finansinspektionens styrelse beslutat om riktlinjer med en modell för bestämmandet av den särskilda avgiften. Riktlinjerna tar hänsyn till de omständigheter som enligt förordning 236/2012 och förarbetena till lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning ska beaktas vid bestämmandet av en särskild avgift. Att en aktör på den finansiella marknaden rättar till ett bristfälligt system är inte något som utan vidare ska tillgodoräknas som en förmildrande omständighet och det förutsätter normalt sett att en självrättelse har gjorts. Bolaget har både före och efter de aktuella

överträdelserna gjort misstag som lett till att anmälningsskyldigheten enligt förordning 236/2012 inte uppfyllts. Ett bolag som har upprepade förseelser bakom sig kan inte åberopa att man har rättat till sina rutiner för att få en nedsättning av avgiften.

Förvaltningsrätten har hållit muntlig förhandling i målen. Vid förhandlingen har vittnesförhör hållits med AA

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser anges i de överklagade besluten.

Enligt förvaltningsrättens bedömning saknas det skäl att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen. Yrkandet om detta ska därför avslås.

Förvaltningsrätten konstaterar att förordning 236/2012 har antagits med stöd av artikel 114 i fördraget om europeiska unionens funktionssätt och att det svenska sanktionssystemet är utformat i enlighet med de krav som följer av artikel 41 i förordning 236/2012. Vid dessa förhållanden kan det svenska sanktionssystemet för överträdelser av förordningen inte anses stå i strid med artikel 56 i fördraget om europeiska unionens funktionssätt. Vidare anser förvaltningsrätten att sanktionssystemet, såsom det är utformat i Sverige, inte står i strid med rättssäkerhetsprincipen eller principen om skydd för berättigade förväntningar. Förvaltningsrätten anser inte heller att sanktionssystemet som sådant är oförenligt med proportionalitetsprincipen eller artikel 49(3) i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

De är utrett att bolagets korta nettositioner i AB SKF respektive MTG AB har passerat de tröskelvärden vid de tidpunkter som anges i de överklagade

besluten. Förändringen i den korta nettositionen i AB SKF skulle därför ha anmälts till Finansinspektionen senast den 16 mars 2017 kl. 15.30. Eftersom bolagets anmälan gjordes först den 5 april 2017, föreligger det grund för att ta ut en särskild avgift med anledning av att anmälan gjorts för sent.

Beträffande den anmälan som bolaget gjort den 3 juli 2017 gällande förändringen av sin korta nettosition i MTG AB framgår att bolaget felaktigt angett att tröskelvärdet hade passerats den 21 juni 2017. Den 2 augusti 2017 gav bolaget in en anmälan med korrekt angivet datum för när tröskelvärdet hade passerats. I denna anmälan hade samma rapporteringsdatum som i den ursprungliga anmälan angetts, dvs. den 3 juli 2017. Av artikel 2.1 i kommissionens delegerade förordning 826/2012² följer att en anmälan av nu aktuellt slag bl.a. ska innehålla uppgift om positionsdatum och rapporteringsdatum. Enligt artikel 2.3 i samma förordning ska den som upptäcker att en anmälan lämnats med felaktiga uppgifter, upphäva denna anmälan och därefter, vid behov, lämna in en ny anmälan.

Förvaltningsrätten anser med hänsyn till det nu anförda att anmälnings-skyldigheten inte kan anses ha fullgjorts den 3 juli 2017 när anmälan med den felaktiga uppgiften om positionsdatum getts in till Finansinspektionen. Att rätt datum har angivits i namnet på dokumentet som lämnades in till Finansinspektionen förändrar inte denna bedömning. Eftersom den anmälan som gjordes den 3 augusti 2017 innehöll en felaktig uppgift gällande rapporteringsdatumet kan anmälnings-skyldigheten inte heller anses fullgjord detta datum. Någon korrekt anmälan har således inte gjorts till Finansinspektionen avseende den korta nettositionen i MTG AB. Det

---

² Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 826/2012 av den 29 juni 2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 236/2012 med tekniska tillsynsstandarder för krav på anmälan och offentliggörande av korta nettositioner, för närmare uppgifter till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten om korta nettositioner samt för metoden för omsättningsberäkning för att fastställa undantagna aktier.

föreligger därför grund att påföra bolaget en särskild avgift även för denna försening.

I förarbetena till lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning uttalas bl.a. följande. Samtliga relevanta omständigheter bör vägas in vid bestämmandet av en särskild avgift. Omständigheter som kan ha betydelse är t.ex. transaktionens storlek, hur lång tid en anmälan är försenad och det resultat (t.ex. uppkommen vinst) som en förbjuden transaktion lett till. För att en särskild avgift ska kunna anses avskräckande bör naturligtvis också beaktas den ekonomiska styrkan hos den som begått överträdelsen. Det torde innebära att det vanligtvis blir fråga om lägre avgifter för fysiska personer än för juridiska personer. Det är även rimligt att i mildrande riktning beakta om den som överträtt en bestämmelse själv anmält detta och visat beslutsamhet att komma till rätta med t.ex. bristande rutiner som leder till överträdelser (prop. 2011/12:175 s. 25).

De särskilda avgifterna har bestämts med tillämpning av Finansinspektionens riktlinjer (dnr 16-15594). Enligt dessa är utgångspunkten för den särskilda avgiftens storlek det antal dagar som en anmälan enligt blankningsförordningen är försenad med. Det kan även konstateras att riktlinjerna anger högre avgiftsnivåer för försenade anmälningar som ska offentliggöras. Riktlinjerna utesluter inte heller att även andra omständigheter beaktas i försvårande eller förmildrande riktning. Härutöver kan även konstateras att riktlinjerna inte utgör något hinder för att i enlighet med 9 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning helt eller delvis efterge den särskilda avgiften. Sammantaget anser förvaltningsrätten därför att Finansinspektionen har haft fog för att utgå från riktlinjerna när storleken på de särskilda avgifterna fastställts.

Beträffande den sena anmälan avseende bolagets korta nettoposition i AB SKF har Finansinspektionen som förmildrande omständighet beaktat att bolaget i samband med sin anmälan särskilt uppmärksammat myndigheten på att anmälan gjorts för sent. Förvaltningsrätten har att ta ställning till om det i målen föreligger även andra förmildrande omständigheter som bör föranleda en nedsättning av de särskilda avgifterna. Bolaget har i detta avseende anfört att Finansinspektionen borde ha beaktat att bolaget vidtagit alla åtgärder inom rimliga gränser för att undvika att liknande fel uppkommer i framtiden. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte de uppgifter som **AA** lämnat i vittnesförhör eller de uppgifter som i övrigt framkommit om bolagets arbete med att fullgöra sin anmälningsskyldighet enligt förordning 236/2012. Förvaltningsrätten konstaterar emellertid att det åligger bolaget att inom föreskriven tid fullgöra den anmälningsskyldighet som följer av bl.a. artikel 5 i förordning 236/2012. Det förhållandet att bolaget bedriver ett omfattande arbete för att fullgöra sin anmälningsskyldighet enligt förordning 236/2012, kan inte i sig anses utgöra skäl för nedsättning av de särskilda avgifterna. Särskilt inte mot bakgrund av att det har varit fråga om upprepade förseelser från bolagets sida. Det har inte heller i övrigt framkommit några förmildrande omständigheter. Förvaltningsrätten anser därför att de särskilda avgifterna om 113 700 kr respektive 51 200 kr är väl avvägda i förhållande till överträdelsernas allvar. Enligt förvaltningsrättens bedömning är avgifterna vidare att betrakta som effektiva, proportionella och avskräckande i den bemärkelse som avses i artikel 41 i förordning 236/2012.

Om en överträdelse är ringa eller ursäktlig eller om det annars finns särskilda skäl får den särskilda avgiften efterges helt eller delvis. I förarbetena uttalas att bedömningen om en särskild avgift ska sättas ned bör utgå från omfattningen av överträdelsen i det enskilda fallet. Om till exempel en anmälan inte ges in inom rätt tid och detta beror på omständigheter som den anmälningsskyldige inte rimligen kunnat råda över

eller förutse kan överträdelsen anses vara ursäktlig. Det bör också beaktas om den som har gjort sig skyldig till en överträdelse har försökt att vidta rättelse och om detta har varit möjligt. Med särskilda skäl avses främst förmildrande omständigheter i det enskilda fallet, exempelvis sådana fall där avgiften slår hårt mot enskilda fysiska personer. Den enskildes ekonomiska förhållanden kan således vägas in i bedömningen (prop. 2011/12:175 s. 41 f).

Enligt förvaltningsrättens bedömning kan de aktuella överträdelserna inte anses vara ursäktliga. Det har inte heller kommit fram omständigheter som medför att överträdelsen hänförlig till bolagets korta nettoposition i AB SKF kan anses vara ringa eller att det skulle finnas särskilda skäl för att efterge någon av avgifterna. Vad avser överträdelsen hänförlig till bolagets korta nettoposition i MTG AB har Finansinspektionen delvis eftergett avgiften med anledning av att överträdelsen ansetts vara ringa. Skäl för att ytterligare efterge den särskilda avgiften har enligt förvaltningsrättens bedömning inte framkommit.

Förvaltningsrätten anser således att Finansinspektionen har haft fog för sina beslut. Det som bolaget har anfört i övrigt föranleder inte någon annan bedömning. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 3 (FR-03).

Mikael Åberg
Förvaltningsrättsfiskal

Nämndemännen Jan Byman, Magnus Kristiansson och Göran Ording har också deltagit i avgörandet.

Andreas Thörnroos har föredragit målen.